

הפארק לפיסול מדברי במצפה רמון

בראשית

Isrotel Exclusive Collection

וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימֶה מַצֵּבָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאֶחָיו לְקַטּוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ-גִל
וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל-הַגִּל... וַיִּקְרָא-לוֹ לָבֵן יִגְרַשׁ-הַדּוֹתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גִּלְעָד (בראשית לא)

אורחים יקרים,

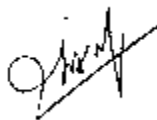
ראשיתו של הפארק לפיסול מדברי שעל שפת המכתש לפני עשרות שנים, ונפלאה בעיני העובדה שהיום, לאחר למעלה מ-50 שנים, אנו ממשיכים להידרש לנושא.

אנו, ברשת מלונות ישרוטל, רואים עצמנו מאז היווסדנו מחויבים לתרבות ולאמנות, ככאלה אף הוצאנו אל הפועל מספר מיזמים יפהפיים בתחומים אלה, וכוונתנו להמשיך בדרך זו גם בעתיד.

אך טבעי הוא שאנו רואים בפארק הפסלים, הניצב על שפת המכתש, בצמידות למלון בראשית, המשך טבעי של המלון, ואנו שמחים על ההזדמנות שנקרתה בפנינו להציע לכם, אורחינו, מסלול טיול זה, המחבר אותנו ואתכם אל ההסטוריה והגאוגרפיה של ארץ ישראל.

אני מזמינכם לטייל בין הפסלים, להתבונן בהם ובנוף המופלא שיתגלה לעיניכם, וליהנות משילוב נדיר זה שבין 'מעשה אדם' ו'מעשה טבע'.

בברכה,

ליאור רביב

מנהל כללי

רשת מלונות ישרוטל

הפארק לפיסול מדברי במצפה רמון / תהילה פרידמן

לאורך קילומטר וחצי, מצפון למלון בראשית, משתרע הפארק לפיסול מדברי במצפה רמון.

בפארק מעל עשרים יצירות - חלקן פסלים גדולי מידות (מונומנטליים) באבן ובמלט, וחלקן עבודות פיסול סביבתי, העושות שימוש בקוו הנוף המרשים כחלק מעבודת האמן.

ראשיתו של הפארק בסימפוזיון אמנים בינלאומי בשם **יגר שהדותא** (גל אבנים/ברית בין עמים - בראשית ל"א) (*1), שנערך בשנת 1962 בעיירה מצפה רמון, על שפת מכתש רמון. את הסמפוזיון הגה ויזם האמן **קוסו אלול** (*2), מחברי קבוצת **אופקים חדשים**. בסימפוזיון השתתפו אחד עשר פסלים מישראל ומרחבי העולם, והוא התקיים בהשראת אירועי אמנות דומים שהתקיימו באירופה באותה עת. בפסלי האמנים ניכרת פנייתם אל המופשט, ממאפייני התקופה בעולם האמנות.

האמנים הישראליים שנטלו חלק בסימפוזיון האמנים על שפת מכתש רמון היו: **קוסו אלול**, **משה שטרנשוס** ו**דב פייגין**, שלושתם - פסלים מקבוצת **אופקים חדשים** (*3).

האמנים האורחים היו: **אוגוסטין קארדנס** (קובה), **יסואו מיזואי** (יפן), **מיצוקו מיזואי** (יפן), **ג'ק מוסקל** (בלגיה), **ינס לנסי** (יוגוסלביה), **פטריסיה דיסקה** (ארה"ב), **קרל פרנטל** (אוסטריה) ו**יוזף וויס** (שווייץ). בתהליך העבודה עשו האמנים שימוש באבנים מסוגים שונים, שהובאו אל שפת המכתש ממקומות שונים בארץ.

בשנת 1986 הוקם ביוזמת האמן והאוצר **עזרא אוריון** (*4) הפארק לפיסול מדברי, כמפעל המשך לסימפוזיון הבינלאומי, נדבך נוסף ליצירה האמנותית על קו מצוק מכתש רמון.

האמנים שנטלו חלק באירוע זה פעלו בעשור שלאחר הופעתן של *האמנות המושגית* ו*אמנות האדמה* בעולם, ובהשראתן. בעבודותיהם נעשה שימוש בקווי הנוף ומאפייניו, כחלק בלתי נפרד מהעבודה הפיסולית ("Site Specific").

האמנים שהשתתפו בפרויקט היו: **דויד פיין**, **ברני פינק**, **שאול סלו**, **דב היר**, **חווה מחותן**, **איצ'ו רימר**, **נעם רבינוביץ**, **דליה מאירי** ו**עזרא אוריון**. תשעת האמנים הישראליים יצרו עבודות פיסול באבן ממחצבות מצפה רמון, תוך יצירת מרחב אמנות סביבתית ייחודי.

בשנת 1995, במסגרת אירועי 'דו-קיום' במצפה רמון, אותם יזם האמן **יגאל עוזרי**, הוצבה בפארק הפיסול העבודה **ספלולים** של האמן **מיכה אולמן** (*5), בסיועו של האמן **עזרא אוריון**. בעבודה ספלולים מיוצגים כדור הארץ והירח על ידי מגרעות דמויות קערה בסלע. אור השמש המטיל את צילו מסמן בתוך הספלול את כל מחזור הירח החודשי במהלך יום אחד. באמצעות מערכת מידות וייצוגים המתייחסים לנוף הנראה (מכתש רמון וסביבתו), ולנוף הנסתר ברובו מהעין (מערכת השמש וגרמי השמיים), יוצר אולמן דיאלוג עם הסביבה המדברית, כשלעצמה, ובהקשר הרחב יותר עם מיקומנו ביקום.

סיור בפארק לפיסול מדברי במצפה רמון מפגיש את המבקר עם נופו הבראשיתי של מכתש רמון ועם יצירה אנושית ייחודית, שהתהוותה במשך כיוכל שנים.

הערות:

(*1) "ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך; ויקח יעקב אבן וירימה מצבה; ..ויקחו אבנים ויעשו גל... ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד;" (בראשית ל"א 45-47).

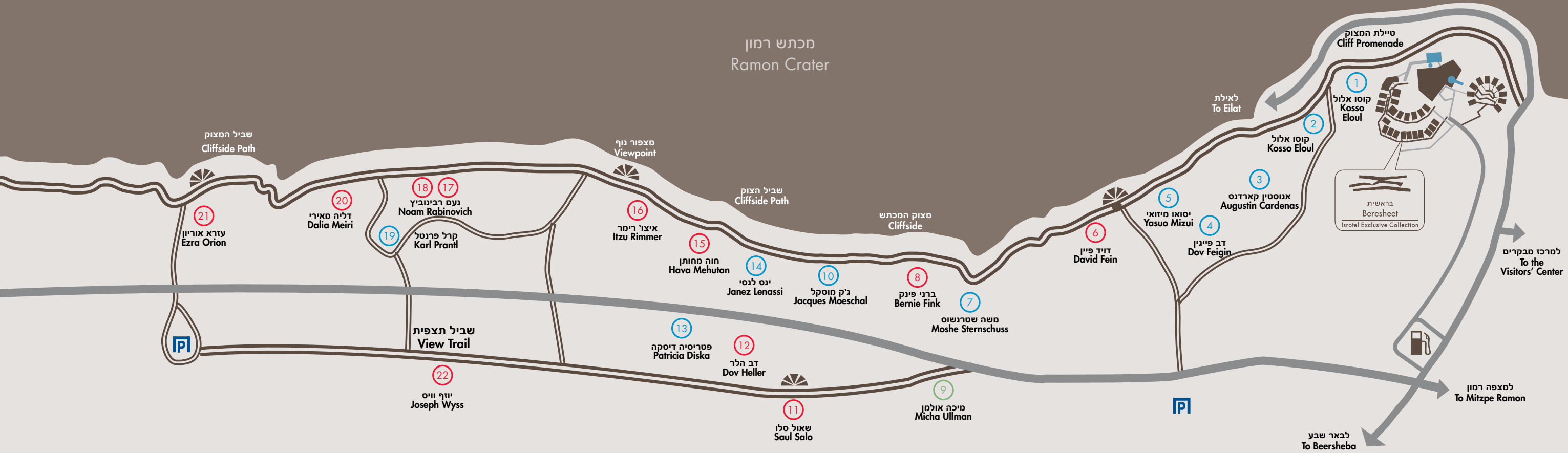
(*2) קוסו אלול (1920-1995)

(*3) "...בשנת 1948, השנה בה מוקמת המדינה קמה **אופקים חדשים** - הקבוצה החשובה ביותר בתולדות האמנות הישראלית ב-50 השנים האחרונות. הקבוצה דגלה באוניברסליזם באמנות ובשחרור ממחויבות פוליטית". (**סמדר שפי**, אופקים חדשים, עשר שנות אמנות/הוצאת יד יצחק בן צבי, תש"ס ע"מ 281-299)

(*4) **עזרא אוריון** (נולד 1934): "גישתי לפיסול סביבתי אינה גישה מונומנטלית השואפת לחלוש על הנוף, ואף לא גישת היטמעות המבקשת להתמזג עמו, אלא גישת דיאלוג המחפשת סינטזה בין השתיים...דיאלוג סופג, יוצר, אטי, סקרני אל אישיותו של הסובב המדברי. שילוב של האנושי בסובב המדברי." ("סביבות" 1982) (*5) **מיכה אולמן** (נולד 1939). חתן פרס ישראל לפיסול לשנת 2009.

"... גישתי לפיסול סביבתי אינה גישה מונומנטלית השואפת לחלוש על הנוף, ואף לא גישת היטמעות המבקשת להתמזג עמו, אלא גישת דיאלוג, המחפשת סינטזה בין השתיים... דיאלוג סופג, יוצר, אטי, סקרני אל אישיותו של הסובב המדברי, שילוב של האנושי בסובב המדברי."
(עזרא אוריון: 'סביבות', 1984)

מכתש רמון
Ramon Crater

2 ללא כותרת
קוסו אלול (ישראל)
1962
אבן גיר
Untitled
Kosso Eloul (Israel)
1962
Limestone

1 זרתוסטרא
קוסו אלול (ישראל)
1962
אבן גיר
Zarathustra
Kosso Eloul (Israel)
1962
Limestone

- A 1962
סמפוזיון אמנים בינלאומי
International
Artists' Symposium
- B 1988-1986
פארק הפיסול המדברי
Desert Sculpture Garden
- C 1995
פרויקט דו קיום
Coexistence Project
- == שביל הולכי רגל
Footpath
- דרך לרכב
Road
- ☂ מצפור נוף
Viewpoint

4

ללא כותרת
דב פייגין (ישראל)
1962
אבן כורכר
Untitled
Dov Feigin (Israel)
1962
Eolianite

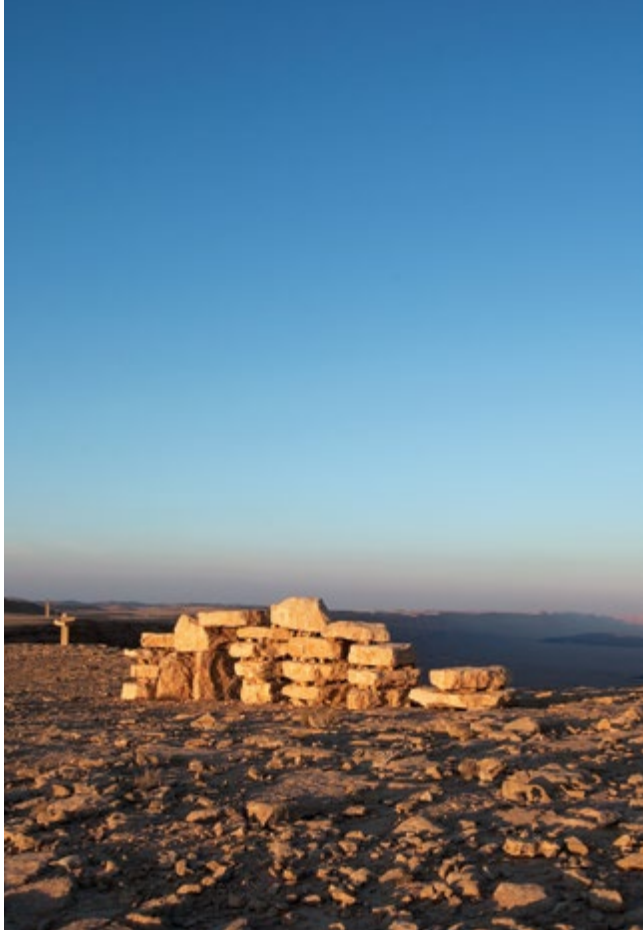
3

אל הירח
אגוסטין קארדנס (קובה)
1962
אבן גיר
Divinity of the Moon
Augustin Cardenas (Cuba)
1962
Limestone

6

ללא כותרת
דויד פיין (ישראל)
1986
אבני דולומיט
Untitled
David Fein (Israel)
1986
Dolostone

5

ללא כותרת
יסואו מיזואי (יפן)
1962
אבן גיר
Untitled
Yasuo Mizui (Japan)
1962
Limestone

ללא כותרת

ברני פינק (ישראל)

1986

אבני דולומיט

Untitled

Bernie Fink (Israel)

1986

Dolostone

8

אשת לוט

משה שטרנשוס (ישראל)

1962

אבן גיר

Lot's Wife

Moshe Sternschuss (Israel)

1962

Limestone

7

10

תקומת ישראל
ג'ק מוסקל (בלגיה)
1962
בטון
The Revival of Israel
Jacques Moeschal
(Belgium) 1962
Concrete

9

ספוללים
מיכה אולמן (ישראל)
1995
אבני דולומיט
Saffulim
Micha Ullman (Israel)
1995
Dolostone

12

ללא כותרת
דב הלר (ישראל)
1986
אבני דולומיט

Untitled
Dov Heller (Israel)
1986
Dolostone

11

ללא כותרת
שאול סלו (ישראל)
1986
אבני דולומיט

Untitled
Saul Salo (Israel)
1986
Dolostone

ללא כותרת

ינס לנסי (יוגוסלביה)

1962

אבן גיר

Untitled

Janez Lenassi (Yugoslavia)

1962

Limestone

14

ללא כותרת

פטריסיה דיסקה (ארה"ב)

1962

אבן גרניט

Untitled

Patricia Diska

(United States) 1962

Granite

13

16

ללא כותרת
איצ'י רימר (ישראל)
1986
אבני דולומיט
Untitled
Itzu Rimmer (Israel)
1986
Dolostone

15

מעביר גשם
חווה מחותן (ישראל)
1986
אבני דולומיט
Rain Trough
Hava Mehutan (Israel)
1986
Dolostone

18

ללא כותרת
נעם רבינוביץ (ישראל)
1986
אבני דולומיט
Untitled
Noam Rabinovich (Israel)
1986
Dolostone

17

ללא כותרת
נעם רבינוביץ (ישראל)
1988
אבני לקט
Untitled
Noam Rabinovich (Israel)
1988
Local stone

ללא כותרת
דליה מאירי (ישראל)
1986
אבני דולומיט
Untitled
Dalia Meiri (Israel)
1986
Dolostone

20

ללא כותרת
קרל פרנטל (אוסטריה)
1962
אבן גיר
Untitled
Karl Prantl (Austria)
1962
Limestone

19

22

ללא כותרת
יוזף וויס (שווייץ)

1962

אבן בזלת

Untitled

Joseph Wyss (Switzerland)

1962

Basalt

21

ללא כותרת

עזרא אוריון (ישראל)

1986

אבני דולומיט

Untitled

Ezra Orion (Israel)

1986

Dolostone

Notes:

(*1) Kosso Eloul (1920-1995)

(*2) "Now therefore, come, let us make a covenant, you and I, and let it be a witness between you and me. So Jacob took a stone and set it up as a pillar. Then Jacob said to his brethren, 'Gather stones.' And they took stones and made a heap, and they ate there on the heap. Laban called it Jegar Sahadutha, but Jacob called it Galeed." (Genesis 31, 44: 47)

(*3) "...1948 – in the same year in which the State of Israel is born, '**New Horizons**' is established, the most important group in the history of Israeli art during the last 50 years. The group believed in universalism and in creating art free of political obligations." (Smadar Sheffi, New-Horizons: Ten Years of Art, published by Yad Izhak Ben-Zvi, 1999, p. 281-299.)

(*4) **Ezra Orion** (b. 1934) "My approach to environmental sculpture is not a monumental approach that strives to dominate the environment, nor one of assimilation that strives to blend into the surroundings, but rather a dialogue based approach that seeks a synthesis between these two approaches... a dialogue of absorption, creation, and inquisitiveness that explores the nature of the desert surroundings."

(*5) **Micha Ullman** (b. 1939). Recipient of the 2009 Israel Prize for sculpture.

"...my approach to environmental sculpture is not a monumental approach that aims to dominate the surrounding environment, nor one of assimilation that strives to blend into it, but rather a dialog-based approach that looks to combine these two approaches... a creative, slow, absorbing, and inquisitive dialogue exploring the character of the desert environment. An incorporation of the human into the desert surroundings." (Ezra Orion: Svivot (Environments), 1984)

The Desert Sculpture Garden of Mitzpe Ramon / Tehila Fridman

Situated north of the Beresheet hotel, the Desert Sculpture Garden of Mitzpe Ramon spans over 1.5km, and features more than 20 works of art – including a number of monumental sculptures made of stone and cement, in addition to environmental sculptures that incorporate the impressive landscape as part of the artists' works.

The beginning of the Desert Sculpture Garden was at an international artists' symposium, initiated by the artist Kosso Eloul (*1), and held in Mitzpe Ramon in 1962. The symposium, named **Jegar-Sahadutha** [A heap of stones / covenant among nations – Genesis 31(*2)], involved 11 sculptors from Israel and across the globe, and was inspired by similar art events taking place in Europe. The sculptures reflected the abstract trend that characterized the period in the art world. The Israeli artists who took part in the symposium at the edge of the Ramon Crater were **Kosso Eloul, Moshe Sternschuss, and Dov Feigin**. All three sculptors were members of the **New Horizons** artists' group. (*3)

The guest artists who participated were **Augustin Cardenas** (Cuba), **Yasuo Mizui** (Japan), **Mitsuko Mizui** (Japan), **Jacques Moeschal** (Belgium), **Janez Lenassi** (Yugoslavia), **Patricia Diska** (USA), **Karl Prantl** (Austria) and **Joseph Wyss** (Switzerland). Each made use of different types of stone that were brought to the crater's edge from various places throughout Israel.

In 1986, the Desert Sculpture Garden was established at the initiative of artist and curator **Ezra Orion** (*4), as a follow-up to the international symposium. The Garden added yet another layer of artistic creativity that was taking form on the cliffs of the Ramon Crater. Inspired by the international movements of Conceptual Art and Land Art that had come

to life a decade earlier, the artists who established the Desert Sculpture Garden utilized the contours and characteristics of the surrounding landscape as an integral part of their sculptures (site specific).

Nine Israeli sculptors – **David Fein, Bernie Fink, Saul Salo, Dov Heller, Hava Mehutan, Itzu Rimmer, Noam Rabinovich, Dalia Meiri and Ezra Orion** – were involved in the project, using stones from the Mitzpe Ramon quarries to create a unique space fused with artistic and environmental elements.

As part of the "Coexistence" events initiated by the artist **Yigal Ozeri** that were held in Mitzpe Ramon in 1995, the sculpture **Saflulim** by **Micha Ullman** (*5) was displayed in the Sculpture Garden, with the assistance of **Ezra Orion**. In Saflulim, the moon and the earth are represented by bowl-shaped depressions in the rock. The sunlight, which casts shadows within the depressions, marks the entire monthly lunar cycle in the course of one day. Using a system of measurements and representations that relates to both the visible landscape (the Ramon Crater and its surroundings) and the hidden landscape (the sun and other heavenly bodies), Ullman created a dialogue within the desert environment, and also within the broader context of our place in the universe.

A tour of the Desert Sculpture Garden in Mitzpe Ramon brings the visitor face to face with the primeval landscape of the Ramon Crater, and with a unique manmade creation that has taken shape over the course of 50 years.

Dear Guests,

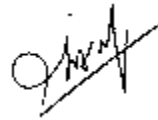
The captivating Desert Sculpture Garden on the edge of the Ramon Crater was first established more than 50 years ago, and the astonishing beauty and craftsmanship displayed there has ensured that it is still a vital creative force in the region today.

Since the founding of the Isrotel chain, we have been committed to supporting culture and the arts. We have even launched several projects in this field, and plan to continue doing so in the future.

It is therefore only natural that we regard the Sculpture Garden on the edge of the Ramon Crater as a natural extension of the adjacent Beresheet hotel. We are happy to be able to offer you, our guests, this fascinating pathway that connects all of us to the history and landscapes of Israel.

We invite you to stroll among the sculptures, gazing at them and the beautiful scenery that surrounds them, while enjoying this rare combination of natural and man-made wonders.

Sincerely yours,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lior Raviv', with a stylized flourish extending from the end.

Lior Raviv
Managing Director,
Isrotel Hotel Chain

"So Jacob took a stone and set it up as a pillar. He said to his relatives, 'Gather some stones.' So they took stones and piled them in a heap, and they ate there by the heap. Laban called it Jegar Sahadutha, and Jacob called it Galeed."
(Genesis 31)

The Desert Sculpture Garden, Mitzpe Ramon

Beresheet

Isrotel Exclusive Collection